

## **Finansutskottet**

### **Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2016**

### **Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av tilläggsbudgetpropositionen för 2016 (RP 9/2016 rd)**

## **INLEDNING**

### ***Remiss***

Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2016 (RP 9/2016 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av tilläggsbudgetpropositionen (RP 9/2016 rd) för 2016 (RP 27/2016 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Utskottet har behandlat propositionerna samtidigt och lämnar ett betänkande om dem.

### ***Beredning i delegation***

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer efter sakinnehåll.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

Regeringen ökar anslagen med cirka 89 miljoner euro netto och höjer kalkylen över ordinarie inkomster med 10 miljoner euro, vilket beror på att intäktsföringen av vinsten för Forststyrelsen tidigare läggas.

De största anslagsökningarna görs i riskhanteringen för statens kassaplaceringar (38 miljoner euro), som bottnar i att räntenivån i euroområdet har sjunkit, och i anslaget för det egentliga utvecklingssamarbetet (8,3 miljoner euro), som orsakas av Finlands deltagande i samordningsmekanismen flyktingfaciliteten för Turkiet. Terrafame Group Ab:s eget kapital höjs med 38,5 miljoner euro. Samtidigt dras motsvarande belopp av från det anslag som beviljades för att bekämpa de miljöskador som Talvivaara Sotkamo Oy:s konkurs förorsakade. Dessutom beviljas Trafikverket en fullmakt på 132 miljoner euro att ingå ett avtal om isbrytartjänster med Arctia Icebreaking Ab, och finansieringen för att inrätta en nationalpark till 100-årsjubileet för Finlands självständighet tidigare läggs (2 miljoner euro) för att nationalparken ska kunna öppnas redan försommaren 2017.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Avdelning 29**

Utskottet konstaterar att det i propositionen om komplettering av tilläggsbudgetpropositionen (RP 27/2016 rd) felaktigt står att propositionen inte påverkar ramen. Men den kompletterande propositionen ökar utgifterna i ramen med 38 miljoner euro. När man också beaktar den egentliga tilläggsbudgetpropositionen ökar utgifterna i ramen med totalt cirka 89 miljoner euro.

Tilläggsbudgeten ökar statens behov av nettoupplåning med omkring 79 miljoner euro. Statens nettoupplåning beräknas uppgå till cirka 5,4 miljarder euro 2016. Statsskulden beräknas uppgå till cirka 105 miljarder euro vid utgången av året, vilket är omkring 50 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

**DETALJMOTIVERING**

**ANSLAG**

**Huvudtitel 29**

**UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**80. Konst och kultur**

*56. Extra statsunderstöd till stiftelsen Pietari-säätiö för tryggandet av verksamheten för Finlands institut i S:t Petersburg och finska skolan i S:t Petersburg (fast anslag)*

Utskottet tillstyrker beviljandet av understöd enligt förslaget (375 000 euro) till stiftelsen Pietari-säätiö. Understödet behövs eftersom stiftelsen enligt erhållen utredning har stora ekonomiska svårigheter, vilket äventyrar den fortsatta verksamheten för Finlands institut i S:t Petersburg, som inrättats av stiftelsen, och finska skolan i S:t Petersburg. Bakom stiftelsens ekonomiska svårigheter ligger ett lån för ombyggnad av Finlandshuset som stiftelsen under de senaste åren inte har kunnat betala amorteringar på samt ett långvarigt hyreskontrakt med S:t Petersburgs stad med en hyresnivå som är högre än den allmänna hyresnivån i S:t Petersburg. Enligt hyreskontraktet höjs hyran dessutom årligen med ca 7 procent, vilket ytterligare försvagar stiftelsens ekonomiska situation.

Utskottet vill betona att understödet är ett undantagsförfarande och en engångsföreteelse och förutsätter att Pietari-säätiös ekonomi på ett hållbart sätt fås på stabil grund före utgången av 2016. Ekonomin måste fås i skick för att Pietari-säätiös fortsatta verksamhet ska kunna tryggas och för att stiftelsen ska kunna tillförsäkras möjligheter att främja de finsk-ryska kulturrelationerna och fungera som mötesplats för kultur och vetenskap. Likaså är det viktigt att säkerställa att finska skolan i S:t Petersburg har förutsättningar att arbeta och möjligheter till undervisning av god kvalitet.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Huvudtitel 30**

Utskottet finner det angeläget att det understöd som nu beviljas inte försvagar finansieringen av andra kultur- och vetenskapsinstitut och att det inte heller blir ett prejudikat för sökande av motsvarande understöd.

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**64. Forststyrelsen 2016**

Lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som gäller omorganisering av Forststyrelsen (JsUB 2/2016 rd — RP 132/2015 rd) kommer att träda i kraft senare än den beräknade tidpunkten den 1 april 2016. Lagarna avses träda i kraft den 15 april 2016. Finansutskottet ändrar kapitlets beslutsdel analogt.

*Kapitlet får följande lydelse:*

I fråga om Forststyrelsens affärsverksamhet sätts följande mål och fattas följande beslut som förutsätts i lagen om Forststyrelsen:

*1. Bemyndigande att upprätta ingående balansräkning*

Riksdagen bemyndigar statsrådet att besluta om den egendom som överförs i Forststyrelsens besittning samt om vilken del av egendomen som ska antecknas som Forststyrelsens grundkapital och övriga egna kapital. Värdet av den jord- och vattenegendom som den *15 april 2016* överförs till Forststyrelsen som grundkapital är ca 2 500 miljoner euro, och värdet av den jord- och vattenegendom som överförs som övrigt eget kapital är ca 1 200 miljoner euro.

*2. Centrala servicemål och övriga verksamhetsmål för affärsverksamheten*

I sin affärsverksamhet och i sin styrning av dotterbolagen beaktar Forststyrelsen de allmänna samhälleliga förpliktelserna enligt lagen om Forststyrelsen.

*3. Maximibeloppet av upplåningen för affärsverksamheten*

Forststyrelsen får för sin affärsverksamhet under tiden *15.4.2016—31.12.2016* uppta lån till ett belopp av högst 80 miljoner euro.

*4. Maximibeloppet av affärsverksamhetens investeringar och investeringsförbindelser*

Forststyrelsen kan under tiden *15.4.2016—31.12.2016* ingå förbindelser som gäller investeringar i affärsverksamheten till ett belopp som motsvarar högst 20 miljoner euro.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Huvudtitel 32**

*5. Maximibeloppet av säkerheterna för affärsverksamheten*

Forststyrelsen får under tiden 15.4.2016—31.12.2016 ställa sådana säkerheter som behövs för Forststyrelsens affärsverksamhet till koncernexterna aktörer till ett värde av högst 2,5 miljoner euro.

**Huvudtitel 32**

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**01. Förvaltning**

En ökning av Terrafame Group Ab:s eget kapital på 38,5 miljoner euro föreslås för att garantera att verksamheten fortsätter. Innehavet av gruvverksamheten i konkursboet Talvivaara Sotkamo Oy, som är under offentlig utredning, övergick den 15 augusti 2015 till Terrafame Ab, som staten äger i sin helhet via Terrafame Group Ab. För kapitalisering av Terrafame Ab:s verksamhet beviljades 209 miljoner euro i tilläggsbudgeten för 2015. Enligt 2016 års tilläggsbudgetproposition räcker de tidigare beviljade anslagen till att driva gruvverksamheten till utgången av april 2016, vilket gör att tilläggsanslag behövs. De 38,5 miljoner euro som nu föreslås skulle ha sparats in av det anslag på 100 miljoner euro som beviljades i 2015 års första tilläggsbudget och som var avsett för att bekämpa de miljöskador som Talvivaara Sotkamo Oy:s konkurs orsakade. Den offentliga utredningen pågår fortfarande men kostnaderna för den är ringa i fortsättningen eftersom konkursboet inte längre ansvarar för gruvdriften.

Utskottet anser att förslaget är motiverat och konstaterar att enligt uppgift från bolagets styrelse har omstarten kommit igång väl och planenligt. I augusti 2015 uppställdes som konkret mål att under de följande två åren dels upprätthålla miljösäkerheten, dels stabilisera verksamheten och styra in Terrafame Ab:s ekonomiska utveckling på rätt spår. Bolagets styrelse bedömer att Terrafame Ab:s kassaflöde kommer att vara positivt vid årsskiftet 2017/2018. Förutsättningarna för en kommersiellt lönsam gruvdrift försvagas i dagsläget i väsentlig grad av att världsmarknadspriset på nickel är lågt. Samtidigt pågår förhandlingar med privata finansiärer. Möjligheterna att utvidga ägarstrukturen påverkas bland annat av vad Vasa förvaltningsdomstol kommer att besluta om användningen av utloppsröret i Nuasjärvi.

Utskottet ser positivt på att staten som ägare konsekvent har haft som mål att säkerställa miljösäkerheten och att fortsätta gruvdriften om det på sikt låter sig göras på ekonomiskt hållbar grund. Privata finansiärer måste också aktivt sökas på så sätt att det är fördelaktigt för staten. Gruvan är förknippad med betydande risker för staten, särskilt på grund av det låga priset på nickel och osäkerhetsmoment i anslutning till omstarten av gruvdriften och den ofullständiga kontrollen över produktionsprocessen. Därför anser utskottet att regeringen noga måste följa verksamhetens miljökonsekvenser och utvecklingen av lönsamheten. Vid behov måste regeringen ingripa så snabbt som möjligt. Staten bör också uppställa kriterier för i vilket läge det är bättre att stänga gruvan än att fortsätta verksamheten, i synnerhet då staten måste vara beredd på betydande tilläggsfinansieringar. Det är motiverat, menar utskottet, att regeringen bättre än nu är beredd på

## **Betänkande FiUB 5/2016 rd Sammanfatning**

alternativa lösningar för Terrafame Ab bland annat genom att utreda kostnader och regionalekonomiska effekter.

### **SAMMANFATTNING**

Enligt propositionerna ökas anslagen med 88 870 000 euro, ökas inkomsterna (utan nettoupplåning och skuldhantering) med 10 000 000 euro och ökas nettoupplåningen och skuldhanteringen med 78 870 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen för i år med beaktande av den ordinarie budgeten och tilläggsbudgeten totalt 54 479 851 000 euro.

### **FÖRSLAG TILL BESLUT**

Finansutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2016 i enlighet med proposition RP 9/2016 rd och kompletterande proposition RP 27/2016 rd med de föreslagna ändringarna.*

*Riksdagen beslutar att tilläggsbudgeten för 2016 tillämpas från och med den 15 april 2016.*

Helsingfors 1.4.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent  
vice ordförande Maria Tolppanen saf  
medlem Touko Aalto gröna (delvis)  
medlem Timo Heinonen saml (delvis)  
medlem Eero Heinäluoma sd (delvis)  
medlem Susanna Huovinen sd  
medlem Kalle Jokinen saml  
medlem Kauko Juhantalo cent  
medlem Toimi Kankaanniemi saf (delvis)  
medlem Esko Kiviranta cent  
medlem Elina Lepomäki saml  
medlem Mika Lintilä cent  
medlem Markku Rossi cent  
medlem Sari Sarkomaa kok  
medlem Sami Savio saf (delvis)  
medlem Kari Uotila vänst (delvis)  
medlem Pia Viitanen sd  
medlem Ville Vähämäki saf

## **Betänkande FiUB 5/2016 rd**

ersättare Li Andersson vänst (delvis)  
ersättare Markku Eestilä saml (delvis)  
ersättare Timo Harakka sd  
ersättare Lasse Hautala cent  
ersättare Riitta Myller sd (delvis)  
ersättare Jani Mäkelä saf (delvis)  
ersättare Markku Pakkanen cent (delvis)  
ersättare Jari Ronkainen saf (delvis)  
ersättare Harry Wallin sd  
ersättare Ozan Yanar gröna (delvis)  
ersättare Peter Östman kd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko  
utskottsråd Mari Nuutila  
överinspektör Arto Mäkelä.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 1 sd**

**RESERVATION 1 sd**

**Allmän motivering**

Socialdemokraternas riksdagsgrupp är bekymrad över regeringens förmåga att hantera det allt svagare sysselsättningsläget i Finland. Enligt arbets- och näringsministeriet var antalet arbetslösa arbetssökande och personer som omfattas av arbetskraftsservice uppe i 480 000 i slutet av februari. En halv miljon finländare är alltså utan jobb. I tilläggsbudgeten tar regeringen inte hänsyn till det allt sämre sysselsättningsläget på tillbörligt sätt.

Arbetslösheten är nu större än den någonsin varit under det här årtusendet. Regeringen gör ingenting i sin tilläggsbudget för att åtgärda läget, fastän den har satt en sysselsättningsnivå på 72 procent som mål.

Särskilt oroväckande är den snabbt växande långtidsarbetslösheten. I slutet av februari var antalet långtidsarbetslösa uppe i 122 000, vilket innebär en ökning med ca 20 procent på ett år. Långtidsarbetslöshet leder ofta till utanförskap och utslagning från arbetslivet. Läget måste underlättas genom tillräckliga sysselsättningsanslag.

I fjol tog sysselsättningsanslagen och startpengarna slut alltför tidigt på många NTM-centralers områden. Det är inte rättvist att de som blir arbetslösa eller planerar att starta företag mot slutet av året har sämre villkor än de som är i samma situation i början av året. Regeringen måste se till att sysselsättningsanslagen och startpengarna inte tar slut för tidigt i år också. Det krävs insatser redan i den första tilläggsbudgeten.

Arbete är en hörnsten i livet och håller kvar människorna i samhället. Arbete är också en bärande kraft i fråga om integration av invandrare. All välfärd bottnar i arbete, så vi förväntar oss att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra sysselsättningsläget. Tilläggsbudgeten måste kompletteras med tillbörliga sysselsättningsanslag och startpengar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att sysselsättningsanslagen och startpengarna ökas i tillräcklig omfattning så att tillgången till dem inte riskeras under årets lopp.

**Detaljmotivering**

**ANSLAG**

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 1 sd**

**64. Forststyrelsen 2016**

Vi är emot att lagen om Forststyrelsen revideras på det sätt som föreslås i RP 132/2015 rd och har under behandlingen av propositionen föreslagit att båda lagförslagen som ingår i propositionen förkastas och bereds på nytt. Vi ser det som viktigt att Forststyrelsens skogsbruksfunktioner inte bolagiseras och att de eventuella krav på konkurrensneutralitet som EU-lagstiftningen ställer tillgodoses på något annat sätt, till exempel enligt de alternativ som vi beskriver i reservation 1 i JsUB 2/2016 rd.

Vi föreslår att Forststyrelsen fortsatt ska följa dagens modell, alltså ha två balansräkningar, och att planerna på att undanta vatten- och landområden från den balansräkning som sköts av de offentliga förvaltningsuppgifterna slopas. Ledningssystemet måste ses över på så sätt att en självständig skötsel av de offentliga förvaltningsuppgifterna inte äventyras och att även intressena i anslutning till naturens mångfald, naturskyddet, friluftslivet och rekreationsmöjligheterna tryggas. Dialogen mellan miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet måste effektiviseras så att miljöministeriets makt inte minskar. En fungerande och samordnad personalpolitik bör likaså vara en av utgångspunkterna för omorganiseringen av ledningen.

Det är väsentligt att koncernens verksamhet är friktionsfri och effektiv också för att affärsverksamheten inom skogsbruk och tillräckliga volymer inom virkesförsäljningen ska garanteras. Vi föreslår att riksdagen avslår de ändringar som föreslås i tilläggsbudgeten i syfte att revidera lagen om Forststyrelsen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att omorganiseringen av Forststyrelsens ledning genomförs på så sätt att inga vatten- och landområden undantas från balansräkningen för de offentliga förvaltningsuppgifterna, en självständig skötsel av de offentliga förvaltningsuppgifterna säkerställs och intressena i fråga om naturens mångfald, naturskyddet, friluftslivet och rekreationsmöjligheterna inte riskeras.

**Huvudtitel 32**

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**01. Förvaltning**

***89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)***

Vi godkänner att 38 miljoner euro överförs för kapitalisering av Terrafame Group först när det har gjorts en oberoende utredning av om gruvdriften kan bli lönsam och miljömässigt hållbar utan att staten måste skjuta till oskäligt mycket finansiella medel.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 1 sd**

Terrafame Group har fått Talvivaaragruvan att fungera som planerat. Uppgifterna om hur produktionen fungerar är lovande. Men det finns allvarliga osäkerhetsfaktorer: det är omöjligt att förutse om världsmarknadspriset på nickel kommer att stiga, Vasa förvaltningsdomstols beslut om avtappningsröret kan vara negativt, miljökraven kan visa sig vara övermäktiga.

Staten måste bereda sig på att skjuta till hundratals miljoner euro och därför måste regeringen genast upprätta en tydlig plan för i vilken situation det är bättre att lägga ner gruvan än att fortsätta med gruvdriften.

Förhandlingarna med de privata ägarna måste fortsätta med ambitionen att resultatet ska vara fördelaktigt för staten, med tanke på både pris och sysselsättning. För att garantera fortsatt tillförlitlig verksamhet är finländska industriella aktörer de främsta alternativen. Staten kan fortfarande vara delägare för att säkra sitt investerade kapital och en skälig ränta på det plus positiva effekter på sysselsättningen och miljön.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 3***

Riksdagen förutsätter att 38 miljoner euro kan användas för kapitalisering av Terrafame Group först när det har gjorts en oberoende utredning av om gruvdriften kan bli lönsam och miljömässigt hållbar utan att staten måste skjuta till oskäligt mycket finansiella medel.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en tilläggsbudget för 2016 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna tre uttalandena.

Helsingfors 1.4.2016

Pia Viitanen sd  
Eero Heinäluoma sd  
Susanna Huovinen sd  
Timo Harakka sd  
Riitta Myller sd  
Harry Wallin sd

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 2 gröna**

**RESERVATION 2 gröna**

**Detaljmotivering**

**ANSLAG**

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**64. Forststyrelsen 2016**

I december 2015 lämnade regeringen en proposition med förslag till lagstiftning som gäller omorganisering av Forststyrelsen (RP 132/2015 rd). Där föreslår regeringen att det inrättas ett helt nytt statligt affärsverk. I statsbudgeten för 2016 föreslås en ändring som gör det möjligt att sätta i kraft den nya lagstiftningen.

Tilläggsbudgeten innefattar ett förslag som betyder att totalt ungefär 40 000 hektar rekreativ skog i Övre Lappland förs över till balansräkningen (grundkapitalet) under avkastningskravet för affärsverksamheten. Vidare föreslås 2,2 miljoner hektar allmänna vattenområden och cirka 360 000 hektar naturhushållningsområden bli en ny balanspost under "Övrig jord- och vatteneendom", det vill säga ingå i en så kallad tredje balansräkning. Jord- och vattenområdena där ska inte styras av Forststyrelsens Naturtjänster utan av affärsverksamheterna.

Gröna riksdagsgruppen godtar inte ändringarna.

De statliga strövområdena (Evo, Hossa, Iso-Syöte, Kylmäluoma, Oulujärvi, Ruunaa) ska finnas kvar under balansräkningen för Forststyrelsens affärsverksamhet och har således fortfarande ett avkastningsmål. Strövområdena bör föras över till övrigt eget kapital, som inte har något avkastningskrav.

Risken är att den nya lagstiftningen leder till att allt fler rekreativs områden förs över till balansräkningen för Forststyrelsens affärsverksamhet eller införlivas i styrningen av affärsverksamheten ("den tredje balansräkningen"). Om områdena i allt större utsträckning används för skogsbruk och andra ändamål kan naturvärdena komma i riskzonen, och därmed också rekreativ användning. Statens strövområden och områden med viktiga naturvärden hör inte hemma under balansräkningen för affärsverksamheten. Den föreslagna "tredje balansräkningen" är ett diffust mellanting mellan affärsverksamhet och naturvård. Trots att "den tredje balansräkningen" inte innefattar något avkastningskrav, är det tillåtet att använda de berörda områdena i ekonomiskt syfte. Dessutom krävs det inget beslut av riksdagen för att föra över poster inom övrigt eget kapital eller mellan offentliga förvaltningsuppgifter och övrig jord- och vatteneendom.

Vi i Gröna riksdagsgruppen anser att "den tredje balansräkningen" inte hade behövt införas. All annan jord- och vatteneendom utan avkastningsmål som redovisas under övrigt eget kapital bör besittas och styras av enheten för offentliga förvaltningsuppgifter (Naturtjänster).

## **Betänkande FiUB 5/2016 rd**

### **Reservation 2 gröna**

Vi föreslår att beslutsdelen i kapitlet kompletteras med

att enheten för offentliga förvaltningsuppgifter (Naturtjänster) ska besitta och styra de mark- och vattenområden som ingår i övrigt eget kapital. Det ställs inget avkastningskrav på Övrigt eget kapital.

att rekreationsskogarna (40 000 hektar) i Övre Lappland redovisas under övrigt eget kapital i Forststyrelsens balansräkning och inte berörs av ekonomiska avkastningskrav och

att statens strövområden ska ingå under övrigt eget kapital i Forststyrelsens balansräkning för offentliga förvaltningsuppgifter, som inte berörs av något avkastningskrav.

### **Huvudtitel 32**

## **ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

### **01. Förvaltning**

Regeringen föreslår att Terrafame Group Ab:s eget kapital höjs med 38,5 miljoner euro för att garantera fortsatt verksamhet. Samtidigt återtas 38,5 miljoner euro av ett reservationsanslag för två år på 100 miljoner euro, som ingick i den första tilläggsbudgeten för 2015. Vi kan inte godta att anslag som ska gå till att förhindra miljöskador överförs för att höja eget kapital i Terrafame Group Ab.

Finansminister Alexander Stubb och näringsminister Olli Rehn har inte haft något svar på de många frågor som ledamöterna har ställt i plenum om hur regeringen har tänkt övertyga potentiella investerare om att gruvan i Talvivaara någon gång i framtiden kommer bli lönsam och arbeta på marknadsmässiga villkor.

Redan i samband med den andra tilläggsbudgeten för 2015 stod det klart att de 209 miljoner euro som efterföljaren Terrafame Ab fick i rekapitalisering inte kommer att räcka till i två år. Lika klart var det att staten ensam måste stå för rekapitaliseringen av gruvan i Talvivaara eftersom det inte går att få fram privata pengar.

Det går inte att få fram privata investeringar eftersom ett företag med så allvarliga problem inte kan drivas lönsamt och marknadsmässigt. Så är det eftersom världsmarknadspriset på nickel också i fortsättningen kommer att vara lågt, och det i sin tur beror framför allt på att Kina producerar billiga nickel-järn-legeringar. Även om Vasa förvaltningsdomstol skulle godkänna Terrafame Ab:s tillståndsvillkor för ett spillvattenrör som går ut i sjön Nuasjärvi, försvinner inte svårigheterna och prestigeförlusten inom gruvsektorn. Det går inte att övertyga marknaden om att man separat och tillsammans lyckats få produktionsprocesserna i Talvivaara att fungera. Än så länge har Vasa förvaltningsdomstol inte kommit med något beslut i målet, och förutsättningarna för gruvdrift kommer i riskzonen också om förvaltningsdomstolen meddelar ett positivt beslut som är detsamma som det interimistiska beslutet om utsläppsgränserna för spillvattnet som leds från gruvområdet till sjön Nuasjärvi i Sotkamo.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 2 gröna**

Regeringen kan inte trovärdigt bevisa att gruvan i Talvivaara kan bli lönsam på marknadsmässiga villkor och locka till sig privata investerare som driver verksamheten, ser till att företagsverksamheten är hållbar och tar hand om miljöproblemen. Följaktligen finns det bara ett alternativ, nämligen att avveckla gruvdriften på ett kontrollerat sätt.

Det är ett mångårigt projekt, som enligt vissa beräkningar kommer att kosta omkring 300 miljoner euro plus kostnaderna för miljötillstånd. Intäkterna från verksamheten kan uppskattningsvis stå för omkring 150 miljoner av avvecklingskostnaderna. Det är ett faktum att gruvan inte kan bli lönsam och verksamheten stå på en hållbar grund. Därför måste den förr eller senare avvecklas under kontrollerade former. Priset för beslutet stiger dag för dag.

De pengar som är tänkta att läggas ner på att dra ut på ett oundvikligt beslut, bör i stället användas till att restaurera den förstörda miljön, ersätta de boende för olägenheterna de utsatts för och stödja företags- och näringsverksamhet för att de som förlorar jobbet i gruvan ska kunna leva, arbeta och bo i området också i fortsättningen.

*22. Åtgärder för att förhindra miljöskador som orsakas av Talvivaara Sotkamo Oy:s konkurs (reservationsanslag 2 år)*

Vi hänvisar till motiveringen till kapitlet i vår reservation.

Vi föreslår

att moment 32.01.22 ökas med 38 500 000 euro.

*89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)*

Vi hänvisar till motiveringen till kapitlet i vår reservation.

Vi föreslår

att moment 32.01.89 minskas med 38 500 000 euro och

att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande***

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att börja avveckla gruvan i Talvivaara under kontrollerade förhållanden och att den samtidigt värnar om både naturen och människorna i området och avsätter tillräckliga resurser för att ta hand om sysselsättningen i Kajanaland.

***Förslag***

Vi föreslår

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 2 gröna**

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2016 enligt betänkandet och med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner det föreslagna uttalandet.

Helsingfors 1.4.2016

Touko Aalto gröna  
Ozan Yanar gröna

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 3 vänst**

**RESERVATION 3 vänst**

**Allmän motivering**

*Sysselsättningen måste höjas omedelbart*

I sin tilläggsbudgetproposition reagerar regeringen inte alls på det svåra sysselsättnings- och ekonomiläget. Det är ansvarslost och leder till att sysselsättningsläget och de övriga problemen förvärras.

Efter finanskrisen har Finlands ekonomi utvecklats svagt. Enligt Europeiska kommissionen har Finland under de närmaste åren den långsammaste tillväxten inom euroområdet. Vår ekonomi uppvisar på sin höjd en tillstymmelse till återhämtning och därför förblir sysselsättningen svag. Långtidsarbetslösheten har ökat vilket i praktiken betyder att allt fler permanent utesluts från arbetsmarknaden och drivs till fattigdom.

Enligt statistikcentralen var antalet personer utanför arbetskraften 1 480 000 i februari 2016. Det är 39 000 fler än året innan. Den dolda arbetslösheten stod för 156 000, vilket var 35 000 fler än i februari 2015. Orsaker till dold arbetslöshet var avstående från att söka jobb eller annat såsom studier, barnskötsel eller hälsorelaterade orsaker.

Arbets- och näringsbyråerna statistikförde i slutet av februari 2016 totalt 361 000 personer som arbetslösa arbetssökande enligt bestämmelserna för arbetsförmedlingen. Det innebär 6 000 fler än i februari föregående år. Antalet långtidsarbetslösa, det vill säga personer som varit utan jobb i över ett år ökade med 19,0 procent till 122 000.

Arbetslöshetsproblemet måste åtgärdas genast i stället för att man nöjer sig med att vänta på konsekvenserna av ett eventuellt samhällsfördrag och andra i sig viktiga strukturreformer.

*Konkurrenskraften måste stärkas på ett hållbart sätt*

Regeringen stirrar alltför blint på enbart styckkostnader trots att problemen med Finlands konkurrenskraft i hög grad beror på andra faktorer. Problemen i Finlands export är i stor utsträckning sektorsspecifika. Utöver svårigheterna i ICT- och skogsindustrin har exporten försämrats av problem i varvsindustrin och den svaga handeln med Ryssland. Konkurrenskraften i vår export kan enligt Vänsterns åsikt inte heller i fortsättningen vara baserad på låga löner, utan på en ökning av exportens värde genom bättre produkter och högre specialisering. Vi behöver också effektivare åtgärder för marknadsföring och exportfrämjande.

Vi har inte haft tillräckligt med värdefulla exportprodukter. Det går inte att kompensera för bristen på kvalitet och felaktigt produkturval med låga kostnader eller låga priser. Genom att sänka lönekostnaderna kan konkurrenskraften endast förbättras i begränsad utsträckning, men med kvalitet och nya förnödenheter är möjligheterna obegränsade. Genom att skära ner i löner eller överföra arbetsgivarens kostnader till arbetstagaren minskas den inhemska efterfrågan med ökad arbetslöshet som följd.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 3 vänst**

*Genom utbildning och investeringar skapas grunden för ekonomisk tillväxt*

Regeringen har tagit fram skuldsättningen som det snart sagt enda problemet. Där har regeringen fel. Arbetslösheten och att ekonomin stampar på stället är ett större problem. När skuldsättningen bromsas genom att skära ner och inskränka på köpkraften blir resultatet att ekonomin inte växer men skulden och arbetslösheten och utslagningen från arbetsmarknaden tilltar. När regeringen samtidigt behåller sysselsättningsanslagen på en nivå som är otillräcklig med avseende på behovet, är den ödesdigra spiralen klar.

Regeringen har försvagat också framtiden för det finländska arbetet. Den har skurit ner i utbildning, vetenskap och forskning. Den sänker nivån på investeringarna i basstruktur. Nu bör vi tvärtom satsa på utbildning och forskning och på investeringar i bostäder och grundläggande infrastruktur där behovet av bostäder är störst. På så sätt höjer vi produktiviteten och tryggar vårt lands framgång i framtiden.

Att lägga om politiken kan innebära att skulden ökar, men inte alls en ökning av skuldsättningsgraden, om vi lyckas få igång ekonomin och samtidigt skapar en grund för framtida ekonomisk tillväxt. Investeringarna betalar sig inom några år genom den ekonomiska tillväxten. Inkomsterna inom de offentliga finanserna och finansieringen av tjänsterna stärks och skuldsättningen på lång sikt kan avstyra.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart överlämnar en tilläggsbudget som stöder sysselsättningen och som inkluderar dels tillräckliga sysselsättningsanslag, dels ett program för investering i bostäder och grundläggande infrastruktur som på sikt stärker den ekonomiska tillväxten och skuld hållbarheten.

**Detaljmotivering**

**ANSLAG**

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**64. Forststyrelsen 2016**

I samband med omorganiseringen av Forststyrelsen indelas det övriga egna kapitalet i två delar. I propositionen med förslag till 2016 års första tilläggsbudget delas dessa poster så här:

- egendom för skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 3 vänst**

— som en separat balanspost jord- och vattenegendom som inte hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och som inte heller utnyttjas ekonomiskt, varför egendomen inte heller ska omfattas av något avkastningskrav.

I en separat balanspost, den så kallade tredje balansräkningen, föreslås allmänna vattenområden och naturhushållningsområden i Övre Lappland som faller utanför besluten om naturskydd. Egendom avsedd för att sköta offentliga förvaltningsuppgifter förvaltas av miljöministeriet. Den tredje balansposten förvaltas av Forststyrelsens styrelse.

Det bör uppmärksammas att trots att inget krav på avkastning uppställs för den tredje balansposten finns det inget hinder för ett ekonomiskt utnyttjande. Vid utfrågningen av sakkunniga uttrycktes motiverad oro över att denna tredje balanspost i framtiden kan komma att användas för ett starkare ekonomiskt utnyttjande av naturresurserna på bekostnad av naturvärdena.

Det bidrar till problemen kring den tredje balansposten att avgöranden mellan egendom för skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter och den tredje balansposten fattas av statsrådet och inte av riksdagen.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslås också att 40 000 hektar rekreationsskog i Övre Lappland förs över till balansräkningen under avkastningskravet. En bättre plats för dessa marker vore övrigt eget kapital.

Grundkapitalet bör tydliggöras för att kravet på avkastning huvudsakligen ska gälla skogsbruksområden. För tydlighetens skull bör strövområden avsedda för rekreation överföras från grundkapital till övrigt eget kapital. I tilläggsbudgetpropositionen föreslås att 15 000 hektar av statens skyddsområden överförs till balansräkningen för offentliga förvaltningsuppgifter. Denna överföring ökar tydligheten i ekonomin och bör stödjas.

Vi föreslår att beslutsdelen i kapitlet kompletteras med

att 40 000 rekreationsskog i Övre Lappland placeras i övrigt eget kapital i balansräkningen för offentliga förvaltningsuppgifter,

att egendomen på 2,2 miljoner hektar allmänna vattenområden och 361 000 hektar naturhushållningsområden i Övre Lappland, som föreslås ingå i en separat balanspost, placeras i balansräkningen för offentliga förvaltningsuppgifter och

att strövområdena hör till övrigt eget kapital i balansräkningen för offentliga förvaltningsuppgifter.

## **Huvudtitel 32**

### **ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

#### **01. Förvaltning**

## **Betänkande FiUB 5/2016 rd**

### **Reservation 3 vänst**

Gruvan i Talvivaara med sina många problem kastar en skugga över hela den inhemska gruvindustrin. Gruvan inrättades med stora förhoppningar, men slutligen gick ingenting som det skulle.

I 2016 års första tilläggsbudget föreslås 38,5 miljoner euro för höjning av Terrafame Ab:s eget kapital eftersom den kapitalisering på 209 miljoner euro som beviljades föregående sommar endast räcker till slutet av april. Behovet av tilläggsfinansiering har inte uteslutits i något skede och sannolikt kommer gruvan att behöva ytterligare tilläggsfinansiering före sommaren.

I ett läge där ansvaret för en förlustbringande gruva och dess många miljöproblem har överfört till staten och skattebetalarna är det av yttersta vikt att noggrant beräkna de miljörelaterade och ekonomiska riskerna med att fortsätta gruvdriften.

#### *Hinder för lönsam gruvdrift*

Enligt utfrågningen av sakkunniga sammanhänger gruvans framtid med åtminstone tre centrala osäkerhetsfaktorer. Den första är att den biologiska separationsprocessen fungerar. Med avseende på gruvans lönsamhet bör produktionskostnaderna fås ner och metallhalterna upp. Att utveckla den biologiska separationsprocessen för att höja metallhalterna kräver ytterligare investeringar. Därför är det ytterst svårt att se hur dessa två mål ska gå att samordna.

En annan osäkerhetsfaktor hör ihop med hanteringen av avloppsvatten och miljötillståndet. I december bröt Talvivaara mot tillståndsbestämmelserna med en extra avtappning för att undvika att bassängerna svämmade över. Det samlas mer och mer vatten i gruvan. Utloppsröret i Nuasjärvi är fortfarande under övervägande i Vasa förvaltningsdomstol. Så länge rättsprocessen pågår är det mycket osannolikt att det går att finna privata placerare.

En tredje osäkerhetsfaktor gäller utvecklingen av priset på nickel. Hela gruvprojektets lönsamhet bygger på en starkt positiv prisutveckling. Redan för att täcka gruvans operativa kostnader borde priset på nickel stiga betydligt över den nuvarande nivån. Det finns ingen säkerhet om en sådan prisutveckling. Däremot har bland annat Världsbanken justerat sina prognoser neråt.

#### *Alternativ*

För närvarande är alla alternativ dåliga och kräver rikligt med offentlig finansiering. Fortsätter verksamheten som nu, stiger kostnaderna ytterligare. Positivt är att arbetstillfällena blir kvar i Kajanaland. Om gruvan kunde läggas till vila skulle kostnaderna sjunka, men man skulle också tvingas permittera personalen. En kontrollerad nedkörning kostar motsvarande de nuvarande årskostnaderna och arbetstillfällena skulle bestå i 2—3 år.

På grund av dessa osäkerhetsfaktorer är det bästa alternativet en kontrollerad nedkörning av gruvan. Terrafame Ab bör inte längre kapitaliseras för att verksamheten ska fortsätta, men bolaget bör beviljas medel för att bekämpa och korrigera miljöskador.

En kontrollerad nedkörning ger också tid för att förbereda konsekvenserna för sysselsättningen inom Kajanaland av att gruvan stängs.

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 3 vänst**

Terrafame Ab bör inte beviljas 38,5 miljoner euro för att fortsätta verksamheten.

*22. Åtgärder för att förhindra miljöskador förorsakade av Talvivaara Sotkamo Oy:s konkurs (reservationsanslag 2 år).*

Vi hänvisar till motiveringarna i kapitlet i vår reservation.

Vi föreslår

att moment 32.01.22. och anslagsminskningen under det stryks och

att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att statsrådet bereder en plan som gäller en kontrollerad nedkörning av gruvan. Av planen ska framgå de frågor som rör sysselsättningen och miljöskyddet.

*89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)*

Vi hänvisar till motiveringarna i kapitlet i vår reservation.

Vi föreslår

att moment 32.01.89. och anslagsökningen under det stryks.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2016 enligt betänkandet men med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna två uttalandena.

Helsingfors 1.4.2016

Kari Uotila vänst

Li Andersson vänst

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 4 kd**

**RESERVATION 4 kd**

**Detaljmotivering**

**ANSLAG**

**Huvudtitel 26**

**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**10. Polisväsendet**

*01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Regeringen föreslår en överföring på 1,7 miljoner euro till anskaffning av övervakningskameror. Beslutet motiveras bland annat med att anskaffningen snabbt betalar sig i form av ökade bötesintäkter. Samtidigt som trafikövervakningen effektiviseras höjer regeringen bötesbeloppen betydligt. Som motivering för att höja böterna ges entydigt anpassningsåtgärder inom statsfinanserna.

Det är motiverat att förbättra trafiksäkerheten genom att effektivisera övervakningen. Men statens kassaunderskott bör inte kompletteras med bötesinkomster och övervakningen bör inte effektiviseras för att man ska kunna få in så mycket bötesinkomster som möjligt. Medborgarnas tilltro till rättssystemet får inte rubbas genom beslut som uppenbart strider mot medborgarnas rättskänsla. Att samla in så höga bötesintäkter som möjligt exempelvis genom beräknande placering av övervakningskameror i kombination med betydande höjningar av bötesavgifterna kan rubba medborgarnas tilltro till rättssystemet och polisen. De övervakningskameror som skaffas med tilläggsanslaget bör placeras med hänsyn till att förbättra trafiksäkerheten och minska de faktiska risksituationerna.

Jag föreslår därför

att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att regeringen behåller bättre trafiksäkerhet som primärt mål och avstår från sin strävan att samla in så mycket bötesintäkter som möjligt för att kompensera för underskottet i statens kassa, vilket nedvärderar rättssystemet.

**Huvudtitel 32**

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**01. Förvaltning**

**Betänkande FiUB 5/2016 rd**  
**Reservation 4 kd**

*89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)*

Regeringen föreslår att Terrafame Ab kapitaliseras med 38,5 miljoner euro. Kapitaliseringen kan accepteras endast om det kan visas att gruvdriften kan göras lönsam och att det inte längre efter denna satsning behövs statliga medel exempelvis för att för att bygga gips- eller metallfällningsbassänger eller ett område för en sidotipp. Världsmarknadspiset på nickel har förblivit lågt, men om lönsamhetskalkylerna är positiva lönar det sig att hålla gruvan igång och nu producera den mängd som är förnuftig och öka produktionen när den världsomfattande ekonomiska recessionen släpper och efterfrågan ökar.

Det bör uppställas som villkor för kapitaliseringen att Terrafames verksamhet bör producera ett positivt kassaflöde från och med nästa år. Förlustbringande företagsverksamhet bör inte bedrivas och staten bör inte i det oändliga stödja förlustbringande verksamhet. Det måste finnas klara utsikter för att initialfinansieringen lönar sig när företagsverksamheten är etablerad. Riksdagen bör med tjänsteansvar tillställas all information om beräknade drifts- och investeringskostnader och inga väsentliga uppgifter om gruvans kommande lönsamhet får undanhållas.

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att regeringen ger riksdagen en heltäckande utredning om Terrafame Ab:s verksamhet och framtidsutsikter och vidtar behövliga åtgärder om gruvdriften på sikt visar sig vara olönsam.

***Förslag***

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en tilläggsbudget för 2016 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna två uttalandena.

Helsingfors 1.4.2016

Peter Östman kd